

1. **Llegir com un escriptor/a.** Un fotògraf observa les fotos de forma molt distinta de com ho fan els profans. Llegeix l'escrit com un autèntic *professional*. No tinguis respecte per res. Tot pot canviar. Cada pàgina està plena de possibilitats de millora. Dius exactament el que vols dir? S'entén tot? Arregla el que no sigui prou bo.
2. **Llegir com un lector/a.** Ets el teu lector per uns instants. Fica't dins la seva pell (si el coneixes encara és més fàcil). Llegeix l'escrit i atura't a cada paràgraf. Què en penses? Ho entens? Hi estàs d'acord? Com reba-tries el que diu? Quina opinió tens de tot? Apunta totes les respostes i, quan hakis acabat, mira-te-les des de la teva òptica d'autor. Digues: Què pots fer per evitar-ne els punts negatius?
3. **Parlar amb un lector/a real.** Demana a un amic o a un col·lega que llegeixi l'escrit. Demana-li que et digui quin és l'objectiu fonamental de l'escrit i quines les idees principals. Quan hi parlis, no li vulguis explicar el que pretenies escriure, deixa que t'exposi el que ha entès. ¿És realment el que volies dir?
4. **Imaginar un diàleg amb el lector/a.** Si no hi ha lectors reals, imagina-te'ls. Imagina que visites el teu lector real (al despatx, a casa seva, a l'escola) i que li expliques el contingut del text. Què et diria? Com reaccionaria? Què li respondries tu? Imagina el diàleg que podríeu tenir.
5. **Adoptar una actitud crítica.** Rellegeix el text com si fossis un crític implacable. Exagera'n els errors, busca-hi els tres peus al gat, allò que els lectors podrien caricaturitzar. Valora després si aquests comentaris tenen algun fonament real.
6. **Oraltzar l'escrit.** L'oïda pot descobrir el que no ha trobat l'ull. Llegeix el text en veu alta com si l'estiguessis dient a una audiència. Escolta com sona: Queda bé? T'agrada? Sona bé?
7. **Comparar plans.** Compara la versió final del teu escrit amb els plans inicials que havies traçat. Si per engegar màquines vas practicar alguna tècnica concreta [pàg. 45], compara el que vas anotar amb el producte final. ¿T'has deixat alguna cosa? ¿Respon al que t'havies plantejat?
8. **Tests fluorescents.** Si t'agraden els retoladors de colors i les tècniques sofisticades, anima't a provar aquest exercici divertit. Calen dos re-

toladors fluorescents, vermell i verd, algunes fotocòpies del teu escrit i seguir els passos següents, atenent a les regles del semàfor:

- Marca amb color vermell els grups nominals i amb verd els verbals; si la pàgina queda gaire roja, malament! Atura't i revisa la prosa [pàg. 96].
- Marca amb vermell les frases d'ordre estricte subjecte-verb-complements i amb verd les que variïn. Si el teu paper té més sang que verdura, és massa monòton.
- Amb vermell els mots abstractes i els verbs en forma passiva; amb verd els mots concrets i els verbs actius. Alerta si has de fer servir gaire el roig!

En resum, malament si se t'acaba abans la tinta del retolador roig!

9. **Programes d'ordinador.** Si disposes d'un bon equipament tècnic o si pots utilitzar-lo en algun centre, no desaprofitis l'ocasió de verificar l'ortografia, la gramàtica o la llegibilitat amb programes informàtics. L'ull automàtic de l'ordinador sempre detecta errors tipogràfics o imperfeccions que passen per alt a les persones. Les màquines ens humilien!

10. **Fer resums.** Llegeix el text i resumeix en una frase curta el missatge essencial que comunica. Fes una llista de les cinc idees més importants que li donen suport. Busca un títol concret per a cada paràgraf. Després repon: Aquestes frases designen exactament el que vols dir? ¿T'agrada l'organització dels paràgrafs que revelen els títols? Creus que és la millor?

I per acabar, sempre queda el consell últim i decisiu, aquell que pots formular-te en qualsevol moment: *Aquesta és la millor versió que sóc capaç de fer d'aquest text?* Com un quadre inacabable, sense fi, sense meta, l'escriptura sempre permet anar més enllà.